

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. แบบแผนการทดลอง
6. ระยะเวลาในการทดลอง
7. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง
8. การวิเคราะห์ข้อมูล
9. สรุปผลการวิจัย
10. การอภิปรายผล
11. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” ประกอบการสอนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม “ตำนานเมืองสระบุรี” ประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” ประกอบการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมจำนวน 113 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธรบาทที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) โดยการจับสลาก 1 ห้องเรียน จากประชากร 4 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
4. แบบวัดเจตคติ จำนวน 26 ข้อ

แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบวัดก่อนเรียนและหลังเรียน (one group pretest – posttest design) ในการหาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1/2551 ใช้เวลาทำการสอนทั้งหมด 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน ดังนี้

1. ทำการทดลองสอบก่อนเรียน (pretest) กับกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ดำเนินการทดลอง โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
  - ทดสอบก่อนเรียน
  - ดำเนินการเรียนการสอนและบันทึกคะแนนระหว่างเรียน
  - ทดสอบหลังเรียน
3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (posttest) ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอีกครั้งหนึ่ง
4. นักเรียนตอบแบบวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม หลังจากเรียนหรือดำเนินการทดลองสิ้นสุดแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คำนวณหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ร้อยละของคะแนนกระบวนการ (E_1) และร้อยละของคะแนนผลลัพธ์ (E_2)
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยค่าสถิติ ที (t - test) แบบข้อมูล 2 ชุด ที่เกี่ยวข้องกัน (t - test dependent)
3. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเจตคติในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

สรุปผลการวิจัย

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง "ตำนานเมืองสระบุรี" กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.66/84.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80: 80 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่มีต่อการใช้นั่งสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจตคติที่มีต่อการใช้นั่งสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

1. จากการวิจัยพบว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพในชั้นภาคสนาม เท่ากับ 91.66/84.33 ทั้งนี้ เป็นเพราะก่อนนำไปใช้ผู้วิจัยได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยการ นำไปทดสอบใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดลองใช้แบบกลุ่มย่อย ซึ่งทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาวรรณ วรภู (2547, หน้า 71) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ และหา ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็น หนังสือชุด จำนวน 2 เล่ม เล่มแรกเรื่องทวีปอเมริกาเหนือ และเล่มที่สองเรื่องทวีปอเมริกาใต้มี ขนาด 21x29 เซนติเมตร จำนวนเล่มละ 63 หน้า (ไม่รวมปกหน้าและปกหลัง) ผู้เชี่ยวชาญมีความ เห็นเกี่ยวกับหนังสือ โดยสรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องทวีปอเมริกาเหนือและทวีป อเมริกาใต้รวมทั้งชุดมีเนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมี ความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น หนังสือทั้งชุดมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.28/81.83 ซึ่งสูง กว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ร้อยละ 80/80 และกุหลาบ พรหมบางญวน (2546, บทคัดย่อ) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “เล่าขานตำนานสวี่” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการทดลองปรากฏว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภาพซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ใน ระดับเห็นด้วยมากที่สุด และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 85.86/86.64 และผล การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในด้านรูปเล่มและการพิมพ์ด้าน เนื้อเรื่อง ด้านภาพประกอบ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. จากผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม เรื่อง 1. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สระบุรี 2. มรดกทางวัฒนธรรม 3. ภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น 4. บุคคลสำคัญ 5. ตำนานรอย พระพุทธรูป พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกเล่ม

ซึ่งก็แสดงว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีผลต่อการเรียนและมีความสำคัญต่อ การจัดการศึกษาอย่างมากเพราะจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยรัตนา ศรีตระกูล (2549, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมด้านความมีวินัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความมีวินัย สารระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนที่มีต่อการเรียน และพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านเหล่าโจ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 17 คน ผลการศึกษาวิจัย ปรากฏผล ดังนี้ ประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม สารระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพ 90.12/ 82.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง ความมีวินัย สารระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม สารระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พบว่า เป็นไปในทางบวกระดับมาก คือ มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก และการประเมินพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า เป็นไปในทางบวกระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยพีรนุช ตั้งพลผลวนิชย์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนเล่มเล็กวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการเรียนด้วยหนังสือเล่มเล็ก สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านความพึงพอใจต่อเนื้อหา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.46) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เนื้อหาจุดประกายให้นักเรียนรู้ว่าการอ่านทำให้เกิดสุข ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.69) ด้านความพึงพอใจต่อลีลาการเขียนและวิธีการเสนอ นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาที่น่าสนใจมีความเหมาะสมน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องช่วยให้ผู้เรียนติดตาม เรื่องราวระหว่างรอให้ถึงเวลาการอ่าน - ศึกษา ค้นคว้า ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.75) ด้านความพึงพอใจต่อองค์ประกอบรูปเล่มและการอนุรักษ์ความเป็นท้องถิ่น นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดลำดับหน้าถูกต้องไม่สับสน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.59) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การพิมพ์ชัดเจน ไม่เลอะเลือนอ่านง่าย ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.77) แสดงว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีความสนุกสนานในการเรียน ทำให้เกิดผลการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ จึงมีเจตคติต่อ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1994, pp. 60) ที่กล่าวว่า การเข้ากลุ่มฝึกอบรมโดย การเรียนรู้จากประสบการณ์ได้ปฏิบัติด้วยตนเอง ได้มีการไตร่ตรอง ได้มีการใช้ทักษะการทำงานกลุ่มต่างๆ สามารถช่วยสร้างและพัฒนากระบวนการในการเปลี่ยนความเข้าใจ การรู้คิด (cognitive) เจตคติ (attitude) และรูปแบบพฤติกรรม (behavioral pattern) ซึ่งการร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมได้ มีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสืบเนื่องมาจากการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ หน่วยย่อยวิธีการทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและบุคคลสำคัญในจังหวัดสระบุรี เพราะเป็นหนังสือที่เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในท้องถิ่นของตนเองได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มาตรา 27 (2) อีกทั้งทำให้ผู้อ่านเห็นคุณค่า และเกิดความต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวรรณกรรมท้องถิ่นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ช่วยส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครูควรเลือกเนื้อหาที่ไม่มีรายละเอียดในสาระการเรียนรู้แกนกลางในหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ แต่มีความเกี่ยวข้องกับผังมโนทัศน์ มาจัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สนองความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการสร้างและจัดหาหนังสือประเภทนี้ไว้ในห้องสมุดให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของเรา

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ควรมีจำนวนหลายชั่วโมง ต่อ 1 แผนการเรียนรู้ ยังมีหนังสืออ่านเพิ่มเติมจำนวนหลายเล่ม ใช้เวลาการจัดการยึดเยื้อ และเว้นระยะเวลาการสอนหลายชั่วโมง อาจจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ (posttest) มีค่าเฉลี่ยลดลง

3. ในการนำหนังสือไปใช้เมื่อนักเรียนอ่านเสร็จแล้ว กิจกรรมท้ายบทในแต่ละเล่ม ควรเพิ่มเติมกิจกรรม เช่น ให้นักเรียนเล่าเรื่อง วาดภาพประกอบในแต่ละตอนของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละเล่ม เพื่อเป็นลักษณะบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และช่วยให้นักเรียนมีความรู้มากยิ่งขึ้น

4. หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถเพิ่มพูนความรู้เป็นอย่างดี ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพทางการศึกษาสูงสุด ควรนำไปบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นๆ แล้วนำไปประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดสระบุรีมากยิ่งขึ้น

5. การจัดการเรียนรู้เพื่อให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกิดประโยชน์สูงสุดควรจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นนักเรียนได้มีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันสามารถพูดคุย ปรีกษา วิพากษ์วิจารณ์ เนื้อหาในหนังสือได้อย่างเต็มที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปแบบใหม่ๆ เช่น ป๊อปอัพ (pop up) เป็นต้น เพื่อพัฒนาคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมรูปแบบหรือรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจ จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น

2. การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรปรับเปลี่ยนให้เป็นลักษณะการ์ตูน เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษา

3. ควรจะศึกษาวิจัยการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในท้องถิ่นจังหวัดอื่นๆ ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตนเองและร่วมอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

4. ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลายๆกลุ่มเพื่อให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในจังหวัดอย่างทั่วถึง

5. ควรพัฒนา เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” ในรูปแบบของ CAI บทเรียนโปรแกรม บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น